

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrat à Din 2.-, do 100 vrat à Din 2.50, od 100 do 300 vrat à Din 3.-, večji inserati petti vratà Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafijova ulica štev. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon: št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 161.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

GRČIJA SE ŠE NI POMIRILA

Vlada se mora boriti z velikimi težkočami — Nevarnost nove vojaške revolucije še ni odstranjena

Atene, 4. aprila. AA. Nepomirljivi krogi so se nekoliko pomirili. Zasluga gre nujnim ukrepom, ki jih je izdal Tsaldaris na zahtevo vplivnih vojaških krogov iz svoje okolice. To je ponovno okreplilo vpliv predsednika vlade in vojaških krogov. Trde, da je Tsaldaris moral odstraniti iz vlade ministra Pezmazogla in državnega podtajnika Sajasa na izrečeno zahtevo vojaških krogov, ki jim načeljuje Panajotakos, Repas in Sakelari, z njimi pa sodelujejo tudi nekateri oficirji iz bližnje okolice generala Kondilisa. Pod pritiskom teh oficirjev je moral Tsaldaris žrtvovati celo nekatere svoje osebne prijatelje v vojski, kakor n. pr. generala Bakopoulosa, poveljnika atenskega mesta. Glavno prizadevanje predsednika vlade Tsaldarisa gre te dni k pomiriti te močne oficirske skupine, ki je na glasu, da je gošpodar položaja, čeprav domala vsa grška javnost brez izjemne odobrava zmerno Tsaldariso politiko.

Od nedelje zvečer in ves torek je vladal v Atenu velika nervoznost in strah pred kakšnim neljubim ukrepm vojaških krogov. Pristaši g. Metaxasa so priredili viharne poučilne demonstracije, vendar niso napravile posebnega vtiča na prebivalstvo. Mnogo resnejši so bili spopadi, ki so se pripetili v Patrasu, in nevarni incidenti v Pireju (Peloponez), kjer so pristaši vladnih strank lindali več venizelistov. Javnost je vsa za normaliziranje razmer in za politič-

no konsolidacijo; zato se je bala, da ne bi ti pojavi priveli do nasilnega zavzetja oblasti po Panajotakosu, Repasu in Sakelariju ter da ne bi prišlo do neusmiljenih reprisalij nasproti venecelijstvu. Tsaldarisu se je zdaj posrečilo odstraniti to nevarnost, toda moral je žrtvovati več svojih najboljših osebnih prijateljev v vojski in političnih sodelavcev v vladi. Trde, da je ta razvoj dogovor Tsaldarisa tako potrl, da je namenjal tudi sam odstopiti. Toda na prigovaranje svojih prijateljev je Tsaldaris ne samo pristal, da ostane še nadalje predsednik vlade, temveč je celo odklonil predlog, da bi se za nekaj časa odpeljal na oddih in odstopil vodstvo državnih poslov podpredsedniku vlade generalu Kondilisu.

Predvčerajšnji dogodki so neugodni tudi zato, ker so zbudili vtič, da ne predsednik Tsaldaris, ne sam general Kondilis nimata vojske brezpogojno v rokah in da stalno grozi nevarnost nove vojaške revolucije. Težnja po takem neprimljjenem koraku se posebno opaža pri tistih vojaških krogih, ki so pristasi izprenembre sedanje oblike države. Misijo, da bo moral Tsaldaris pokazati svoj takrt in porabiti vso svojo politično modrost, da prepreči takšno nesrečo za državo.

Nove težave utegnjejo nastati tudi zaradi razsodb naglih sodišč, ki sodijo upornike. Posebno važne so razsodbe solunskega naglega sodišča, kjer zahteva-

vajo neizprosn krogi brezpogojno več smrtnih odsodb. Tsaldaris je pa odločno zoper prelivanje krvi. Če bo solunsko sodišče res blago sodilo, se je ponovno batiti intervencije politično neodgovornih elementov in ponovno bo našlo vprašanje, ali se bo Tsaldaris vplič njegovemu velikemu osebnemu ugledu in politični zmernosti posrečio, ohraniti se na oblasti do novih volitev, kjer se bo prebivalstvo brez dvoma z veliko večino izreklo za njegovo vlado. Če se bo Tsaldaris obdržal do volitev, se sme z gotovostjo računati, da bo po volitvah absolutem gospodar položaja na Grškem. Zato je — tako ugotavlja v političnih krogih — danes glavna naloga Tsaldarisa, da se za vsako eno obdrži do volitev. Dotlej bosta pa moralna i Tsaldaris i Kondilis pokazati mnogo spremnosti in moči, da ukrutita nekatere nedisciplinirane in ambiciozne kroge.

Sotun, 4. aprila. AA. Naglo sodišče je končalo razpravo proti prvi solunski skupini upornikov. Od skupaj 35 obtoženih je sodišče odsodilo 22. Major Vlani je obsojen na smrt, poprej so ga pa degradirali. Major Alanakis je obsojen na dosmrtno ječo in je degradiran. Vsi drugi so pa obsojeni na kazni od 10 do 20 let, ječe in navzdol do 16 mesecev zapora. Sodišče je tudi odredilo zaplenbo imetja vseh obsojencev. Na vrsto pride zdaj razprava zoper drugo skupino, v kateri je 36 obtoženih.

prašuje, ali ne bi morda na tej podlagi prišlo do sporazuma.

Dalje trdi »Times«, da so obiski britanskega ministra v posameznih prestolnicah jasno pokazali, da ni mogoče ustvariti enotnega sistema varnosti za vso Evropo. Ždaj je po sodbi lista vlečno delati na to, da ne pride do takšne ureditve, ki bi se zdela kot sistem kolektivne varnosti, ki bi pa dejansko bila sistem oboroženih nasprotnikov si blokov v predvojnem pomenu in sistem zelo nezaenljivega evropskega ravnotežja. — »Times« zaključuje, da si je treba prizadevati, da v izjavah kancelarja Hitlerja sira Simonu, če so že v njih neugodne strani, vendarle najdemo tudi katero ugodno.

Eden v Pragi

Praga, 4. aprila. AA. Davi ob 8. se je pripeljal v Prago minister Eden.

Mussolini ima nov načrt

London, 4. aprila. AA. Danačni »Daily Telegraph« poroča, da bo Mussolini v Stresi predložil nov načrt o pomiritvi in politični konsolidaciji Evrope.

Napetost v Avstriji

Dunaj, 4. aprila. Nerazpoloženje, ki vlada že nekaj časa med heimwehrovskimi in krščansko-socialnimi krogovi, prihaja v zadnjem času vedno bolj vidno do izraza. Odkar je bilo sproženo vprašanje zopetne uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Avstriji, se krščanski socialisti vedno bolj odločno zavzemajo za to, da se istočasno razpuste čete Heimwehra, če da so potem nepotrebne. Heimwehrovci dobro vedo, da hočejo krščanski socialisti samo izkoristiti prilike, da bi se iznenadili nevarnega konkurenca. Zato že sedaj napovedujejo odločen odpor proti vsem takim nakanam in na vse načine demonstrirajo proti krščanskim socialistom. V zadnjih dneh so imeli heimwehrovski voditelji govore, v katerih napovedujejo, da bodo odločno obračunali s klerikalci, ki bi se zopet radi polnili neomejene oblasti v državi, katero morajo sedaj deliti s Heimwehom v strahu, da jih Heimwehr nekega lepega dne izvagonira. Da bi del svojim težnjam večjega poskuška, Sveti klerikalci zadnje čase vesti, če da Heimwehr pripravlja državni udar ter da hoče izpodprtiniti vero in cerkev. V mnogih krajih je to nasprotstvo med Heimwehrom in krščanskimi socialisti prišlo do izraza v krvavih spopadih med obema skupinama, kar povzroča vedno večje skrbi glede notranje političnega razvoja.

Curh, 4. aprila. r. Po vestej iz Ti-

rolske se opaža med tamošnjimi heimwehrovci živahnega gibanja. Vrše se pogosti sestanki in konference, na katere prihajajo glavni voditelji Heimwehra z Dunajem in drugimi glavnimi središči. Po vsem izgleda, da so heimwehrovci v skrbih zaradi notranjopolitičnega položaja v Avstriji in se skrbno pripravljajo, da bi jih dogodki ne presenetili da bi jih nekega človeka ne vrgli s pozicij, ki so jih v teku zadnjih dveh let zavzeli v avstrijskem političnem življenju. Od nedelje dalje se mudi na Tirolskem tudi vrhovni vodja heimwehra podkancelar knez Starhemberg, ki inspičira heimwehrovke oddelki, se sestavlja z voditelji ter drži navduševalne govore. V svojih govorih naglaša, da se heimwehrovci niso borili in prelivali kriji za to, da bi jih sedaj postavili na zapeček in želi sadove njihovih uspehov. Tudi če se uvede v Avstriji splošna vojaška dolžnost, morajo heimwehrovski oddelki ostati še nadalje. Vprašanje je le, ali bi mogla Avstria finančno vzdrževati poleg redne še posebno heimwehrovsko vojsko. Heimwehr naj bi postal nekakšna avstrijska milica po vzoru fašistične milice. Ni znano, kakšno stališče zavzema napram temu Italiji. Če pa se upošteva, da je knez Starhemberg prisel na položaj voditelja Heimwehra s pomočjo in podporno Italije, potem ni težko ugantiti, na čemer strani je Italija. Schuschniggova

vlada bo imela gotovo še mnogo neprilik s Heimwehrovci, ki si s silo orozja usurpirajo pravico do vladanja v Avstriji.

Dunaj, 4. aprila. AA. Korbiro poroča: Včeraj popoldne je imel sejo ministarski svet. Razpravljaj je o ustanovitvi av-

strijske narodne obrambe. Ministarski svet je bil soglasnega mnjenja, da je popolna enakopravnost, ki jo ima Avstrija dobiti, samo po sebi razumljiva. Potrebne korake bo Avstrija o pravem času storila.

Litva pripravlja okupacijo Klajpede

Od Drustva narodov namerava zahtevati priznanje suverenosti nad Klajpedo

London, 4. aprila. AA. Po pisanju londonskih listov se namerava litovska vlada obrniti na Društvo narodov zaradi izprenembre klajpedskega statuta v tej smeri, da se ji prizna popolna suverenost nad Klajpedo. Litva se pri tem zavaja na podporo Francije in Sovjetske Rusije. Predsednik Smetona je ta ukrep zavesto za notranjopolitično vprašanje, v katero se zastopniki tujih držav nimajo pravico vmešavati. Vlada slej ko prej energično dela za nacionalizacijo klajpedske dežele. Reorganizira civilno in vojaško upravo, da odstrani nemški vtis iz teh krajev. Govore tudi, da misli vla- da v najkrajšem času razčleniti dosedanja vladne odobril. Litva smatra klajpedsko

zadevo za notranjopolitično vprašanje, v katero se zastopniki tujih držav nimajo pravico vmešavati. Vlada slej ko prej energično dela za nacionalizacijo klajpedske dežele. Reorganizira civilno in vojaško upravo, da odstrani nemški vtis iz teh krajev. Govore tudi, da misli vla- da v najkrajšem času razčleniti dosedanja vladne odobril. Litva smatra klajpedsko

April je nam zagodel s snegom

Ponoči in dopoldne je zapadlo dobrih 10 cm snega — Najbolj trpi telefonski promet

Ljubljana, 4. aprila

Pretrgane telefonske zveze

Težak južni sneg, ki ga je zapadlo že dobrej 10 cm, je seveda v mestu in okoli potral na stotine telefonskih in brzjavnih žic tako, da so nastale v lokalnem prometu velike motnje. Zaradi silne teže snega se je zrušilo tudi več telefonskih in brzjavnih drogov. Tudi interurbanski promet precej trpi. Zveza Beogradom je prekinjena, prav tako z Gorenjsko, kjer komaj vzdržujejo promet na eni progi samo do Kranja. Za silo je še zveza z Mariborom in Gradcem kakor tudi s Trstom, vendar se boje, da spričo silnega meteža proge ne bodo dolgo vzdržale.

Tehnično osobie počne direkcije je odšlo davi že pred 8. na delo, vendar bo trajalo več dni, predno bodo proge spet v redu.

Potrgrani električni vodi

Sneg je potral tudi več električnih vodov in ponekod so ostali brez toka. To so zlasti občuti v Šiški, Dravljah in bližnjih okolicah, ker je nastal kratek stik. Več industrijskih obratov je ostalo brez toka. Vodstvo mestne elektrarne je takoj poslalo pomočno tehnično osobje, da popravi vadno.

Zeleniški promet ni oviran

Cepav je vse noč snežilo, ki je zeleniški promet v redu in so vltavi normalno prihajali v Ljubljano. Večje težkoče so nastale edino v avtobusnem prometu, vendar na vseh progah obratujejo. Nekoliko je sneg nagajal tudi tramvajskemu prometu.

Skrbi mestne občine

Za mestno občino je bila letošnja zima razmeroma precej ugodna, saj nismo imeli nikakih zametov, niti visokega snega. Nekoliko skrbi pa povzroča sedanji sneg, saj so v proračunu določeni izdatki za kitanje snega čiščenje ulic skoraj že izčrpani. Davi cestno nadzorovo sicer že načelo brezposelnih, če bo pa še naprej tako snežilo, bo pač k temu koraku prisiljeno. Danes čistijo ulice in ceste samo stalni mestni delavci.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za petek: vreme se bo polagoma zboljšalo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devise (z včetno premijo 28. odtot.) Amsterdam 2955.75 — 2970.35, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 743.92 — 748.98, Curih 1421.01 — 1428.08, London 210.50 — 212.56, Newyork 4348.31 — 4364.62, Pariz 289.60 — 291.08, Praga 183.35 — 184.46, Trst 363.48 — 366.57. Avstrijski šiling v privatnem kliingu 8.70 — 8.80.

INOZEMSKIE BORZE.

Curih, Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.85, Newyork 306.5, Bruselj 52.40, Milan 25.62, Madrid 42.22, Amsterdam 208. — Berlin 124. — Dunaj 57.30, Praga 12.91, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

Kupujte domače blago!

Wildejev „Bunbury“ na našem odru

Zelo uspešen debi Ančke Levarjeve in Silve Lojkove

Ljubljana, 4. aprila.
Oskar Wilde, nesrečni Irc in sijajni angleški pisatelj, je v družbi rojaka Irca Bernarda Shawa ustvaril angleške moderne drame. V marsičem sta si podobna, zlasti v satini in ironiji, ki ju uveljavlja v veselih, zabavnih igrah na rovši angleškega puritanstva in filistrstva. Tudi Wilde se roga moral, okusu in čustvovanju angleške družbe. Napisal je vrsto komedij čisto vsakadanske vsebine, a z blesteče duhovitimi dialogi, polnimi smelih aforizmov, presenetljivih zapletkov in razpletkov, ki so v svoji celoti pravljili angleškega čustvenega in miselnega življenja.

Tudi „Bunbury“, burkasto igro v treh dejanjih, imenuje sam »trivialno komedio za resne ljudi«, ker je po snovi in sedstvih resnično trivialna, toda obenem jedka satira na neko vrsto angleške literature, ki je bila v Wildeovih dobi — pred štiridesetimi leti — prav posebno pripubljena.

Guvernanta miss Prism je bila napisala debel roman, a svoj rokopis zamenjala z zaupnim otrokom. Rokopis je odpeljala v otroškem vozičku, a otroka oddala na kolodvor v torbi. Ko je zapazila svojo zmudenost, je otrok že izginil. Sele čeč dvačet let se zadeval reši in seveda presenetljivo srečno. Otroka je namreč na kolodvoru slučajno našel med svojo prtljago londonski bogataš, ga vzogjal in uvedel v družbo drugega dečka. In končno se izkaže, da sta dečka prava brata!

Kako je vse to mogoče v Londonu, kajpaj ne smemo vpraševati. Glavno je špas! A še bolj glavno je, da se najdenec John imenuje Ernest. Kapriciozna Gwendolen Fairfax, hči lady Bracknellove, se namreč zaljubi v Johna samo zato, ker nišči, da mu je ime Ernest. John je na deželi John, a v mestu Ernest in kot Ernest ga lomi na vse načine. Prav te posomijo so Gwendolene nad vse mikavne. in John — Ernest se mahome zaljubi vanjo.

Toda tudi prijatelj — brat Algernon ima svojega dvojnika, Bunburyja, ki ga sploh ni, temveč je le izgovor, štit, izgovor za Algernona, da lahko izginja po mili volji. Algernon pa pride na deželi, zagleda naivko Cecily, se ji predstavi kot Ernest in je — takoj ljubljen. Zakaj tudi Cecily hoče imeti le Ernesta za moža.

Ali zdaj sta naenkrat tukaj kar dva Ernesta, in špas je še večji. Vso zmešanja-

vo uredi lady Bracknellova, praktična žena: nazadnje imamo dva lepa parčka, ki se jima pridruži nenašoma že tretji: župnik Can objame guvernanto Prism kot boodo ženo.

Vidno je, da strelja Wilde na angleške ženske in moške »Blastrumpfex«, ki krpa brez psihologije in logike, brez utemeljevanja in resne umetnosti od napetosti in senzacijalnosti pokajoče romane in drame. In človek se pri tej komediji lahko prisrčno nasmeje, zlasti pa uživa ob Wildeovih duševnih raketah in zlobno porendih domislikah. Ne razumeš vseh, a kolikor jih razumeš, se vedno začneš.

Najdenca Johna igra elegantno, živahnino v toplo g. Jan, njegovega prijatelja brata Algernona g. Sancin po svojem stalnem modelu, izvrsten župnik je g. Lipah, odična lady ga. Marija Vera, ki v tretjem dejanju prinaša razplet, a ga. Naboloka je živa, originalna, imenito maskirana guvernanta. G. Planecky kot hišnik in g. Potokar kot sluga sta prav dobra tipa.

Glavno zanimanje se je občalo kvdema najmlajšima igralkama: Ančki Levarjevi in Silvi Lojkovi, ki igrata Cecilyjo in Gwendoleno.

Gdje Levarjeva je zdravo, čvrsto dekle čisto prirodne govorice in neprisljenjene kretanja, da imaš vtisk, kakor da gledas že rutinirano igralko. Na odru je torej kakor doma. Govori prisrčno, jasno in naravno, da je Cecily kakor ustvarjena zanjo. Njene oči, ajene kretanje, vsa igra dajejo vsek iskrenejšo doživljaj. Levarjeva je talent, ki smo ga zelo veseli in le želimo, da ostane stalno na našem odru.

Zelo simpatično se je uveljavila gospa Silva Lojkova, lepa pojava uglašenega gibanja po deskah, prijetnega glasu in jasne govorice. Vitka plavolaska je svojo Gwendoleno zaigrala z inteligenco in čustvom, a tudi brez opazne treme. Vem, da se uveljavlja še močnejše, ko dobi večjo rutino.

Predstava, ki jo je postavil na oder g. prof. O. Šest v zelo okusnem okolju in v povsem ustreznem tempu, je kako ugaja in izvaja mnogo ploskanja. Ga. Lojkova je za dobrodošlico prejela dvoje cvetličnih poklonov. Saj je resnica: naš dramski ženski ansambel potrebuje novega mladega brstja, dobrega, lepega naraščaja. Čim več talentov, tem bolje za našo drama.

Fr. G.

za violino in klavir, op. 16 Richarda Straussa (Brandlova in Rusy) je v obhovih staveh pompozno bleščeča, močno arhitektonsko zgrajena, dramatično razgibana in slikovita, v srednjem stavku plemenito lirično občutena. Izvajalki — dati ne moremo niti tej niti oni prednost pred drugo — sta komplikirano in mestoma mnogo moške energije zahtevajoči skladbi bili brez ostanka kos. Skrjabin in Šopen sta, kakor rečeno, morala izostati; a ga. Rusy se je v že podanem prezentirala kot pianistka najvišjih kvalitet. Njena frapirajoča tehnika, silen, energično dramatični urad, lakota, mornost in plastična podavanja so odlike, s katerimi se zamore ponašati le umetnika njene vrednosti. Občinstvo se je dalo le nerado pregoroviti, da je resigniralo na njen solo-nastop.

Sklep koncerta je tvoril Dvořákovo »Trio v f-molu, op. 65«. Sveže, bogato invenziono in mogočno zgrajeno delo priklenje poslušalca od prvega do zadnjega tona.

Glasbeni Matici svetujem, naj v bodoči preobreži prostor za izvajalce na nasprotno stran. Tam imajo direktni dohod in prihod iz stranske sobe in ne risikirajo prehlaada ter drenjanja na odprtrem hodniku. Mala, vzdvišena estrada je tudi hitro postavljanja. Simpatične, ljubezne umetnice so bile po vsaki izvajani točki deležne najiskrenjšega priznanja, saj je bil za njih velik del v resnicni intimnosti in čistega umetniškega užitka.

Princesa Turandot

Prodana Venera

Ljubljana, 4. aprila

V tem razkošnem filmu Metro-Goldwyn-Mayerja, ki smo ga sinoči prvič občudovali v kinu Matici, ne nastopa samo ena Venera, temveč nam razkazuje čare svojih prekrasnih, skoraj golih teles menda kar 300 leptov, ki bi bila lahko vsaka model za boginjo lepotе. Ves film je prav za prav tako velike baletne revije z najlepšimi plesalkami, da naša dolga vas o takem razkošju niti sanjati ne upa. Vse je v tem filmu, edino Venera nikdo ne proda, saj je tudi originalni naslov filma »Plešem le za te«, a plesalki prodajajo pa vse svoje Venerine čare, svojo razgaljeno lepoto.

Tako plesalka igra slavna krasotica in filmska zvezdnica Joan Crawford, ki v tem filmu nastopa tudi kot pevka in plesalka nenadkriljive gracie. Poštena je in mora se prezivljati z razkazovanjem lepote svojega telesa, pri tem pa hoče na vse način napraviti kariero in postati slavna in občuvana plesalka. V Ameriki je pa moralas natančna in pri predstavi zapre policija vse baletke zaradi pohujljivosti. Mladi milijonar, ki ga igrata zali Franchot Tone, reši Joano zaporo, vendor pa pri njej ne doseže nicesar. Preskrbi ji angežma v slovitem zboru baletnega mojstra in režisera, ki ga igra znameniti filmski zvezdnik in najpopulareniši igralec ljubavnih vlog Clark Gable. Milijonar se tako zaljubi v plesalko, da jo že vseči vzeti za ženo, a Joan ga že vedno odbija, da bi se proslavila s svojim plesom. Njen ljubček finansira podjetje in Joan postane prva solistka v veliki Gablejevi reviji. Ce bo imeli uspeh pri premieri, ostane plesalka, če pa propade, pa vzame milijonarja. Tukaj pred premiero pa podjetje prenehata in vse plesalki vrže-

na cesto v bedo. Vas to je delo zaljubljenega milijonarja, da bi preprečil Joani uspeh in jo dobil za ženo. Vodja baleta je obupan, obenem pa tudi divja na Joan, ker misli, da je kriva poloma. Sam hoče poskusiti z revijo z zadnjimi svojimi sredstvi in Joan spot pride k njemu ter ga preveri, da ni njegova nasprotica, temveč najboljša prijateljica. Uspeh revije je velikanski, saj podobnega razkošja tako lepih plesalk in tako bogatih toalet ter takih trikov niti Amerika še ni videla. In oboževana Joan pada v naročje svojemu mojstru.

Zvočni kino Dvor
Tel. 27-30
Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri

HARRY PIEL

v velesenzaciji

NAPREJ BOBI

Bogat dopolnilni program

Vstopnina Din: 4.50, 6.50 in 10.—

Mestni delavci — igralci

Ljubljana, 4. aprila

V soboto 30. marca je prosvetni odsek Podpornega društva ponovil na splošno željo občinstva Meškovo 3. dejanko »Mati«. Na reprizo so laško ponosni sami igralci, kakor tudi gledalci. Videjo se, da je igralcem pri premieri manjšo prostora in da je njih kretanje širokega odreskega formata; tudi zato je bilo uživanje posameznih vlog doslednejše. Da manjka še sočnosti v izgovorjavi nekatere igralcem je pogreška v režiji, kakor je tudi krivda v režiji glede neenotnega jezika.

Vloga Strelčeve (Pleškove) je bila čvrstveno materinsko na visku posebno v 3. dejanju. Masko pa bi morala biti bolj streljska, izrazito za trpečo ženo. Tinka (Leščeva) je vodila vso igro z vmeno. Proti koncu se ji je poznalo, da ji zmanjkuje glas in povdarksa. Postala je šolska. Hotevajo se Silvo podajala dobro, samo premalo oganjivito za ciganko. V. 1. in 3. dejanju pa zaradi zablode premalo čvrstveno. Milan (Gajeta) je po tip posebne vrste. Stal je izven okvirja režije v izgovorjavi, povdarker in kretanja. Milan je bil podan v igralskim talentom, kakrsne je videti samo na večjih odrih. Župnik (Pea) je imel vso zmožnost svoje vlogo; v sočnosti glasu, samo v kretjanju je še nekoliko neokrenet. Križnik (Sader), Tržančka (Parentova), Sandor (Pregej) pa so storili vse za častni izid svojih vlog.

Obisk je bil vidno boljši kakor prvič. Opaziti pa je bilo pri prvi, kakor pri drugi predstavi, da je premalo zanimanja od strani uradnikov za predstave, ki jih prireja prosvetni odsek mestnih delavcev. Da se še izpopolni, pa to trud igralcev družine poplača. Zvezza magistratnih uslužencev pa bo ponosa na ta prosvetni odsek, katerega tvorci so mestni delavci.

Lep pevski praznik
Litija, 3. aprila.

V nedeljo smo imeli pri nas lep pevski praznik. Z opoldanskim vlakom so prispevali v Litijo godbeniki »Sloga« iz Trbovlja, s popoldanskim vlakom pa pevci ljubljanske »Sloge«, ki sta odsekha Narodnega železničarskega glasbenega društva. Z oba strani so dosegli tudi poslušalci. S kolodvora se je razvila ob 15. uri spred domačinom in gostom, ki so korakali ob strumentom igranju Trbovljančanov.

Ob pričetku koncerta je bil Sokolski dom nabito poln, kar štejemo predvsem v zaslugu tukajšnjih predstavitev naših železničarjev pod vodstvom marljivega predgovnega nadzornika g. Ronka Frančiška.

Najprej se je nam predstavilo 20 članov moškega pevskega zborna matične organizacije »Sloga« iz Ljubljane. Nastopili so pod vodstvom g. Mirka Premelča, v vsem našem okrožju znanega spretnega in požrtvovalega pevovodje, ki je vodil pred leti tudi šmarske »Zvonase«, sodeloval pa je tudi že kot solist pri vseh naših nacionalnih prireditvah. Koncert so otvorili s pesmijo »Na vasi«, ki je največja skladba šmarskega nadzornitelja in sedanega pevovodje »Zvonase« g. Maksa Kovacića. Skladatelj, ki je zložil tudi sam besedilo, je posvetil opus svojim šmarskim »Zvonase«, vendar je agilni Premelč že uvedel to uspelo skladbo v svoj repertoar. Navzoči skladatelj je bil za svojo skladbo živahnno aklamiran, prav tako tudi skladatelj Peter Jereb in so zapeli gostje njegovo »O kresu«. V prvem delu je zapel moški zbor se Pavčičevo »Deklica, ti si jokala«, ter Aljažovo »Na dan!«. Uniformirana godba na pihala pa je pod takirko kapelnika g. Kolencu izvajala Muhičevico »Slovenac, Srbi, Hrvati, Oxfenbachovo: »Hoffmanove pripovedke« in Korosec povturi: »Za našo vasjo«.

V prvem delu koncerta so bile opravljene tudi običajne formalnosti. Na odprttem odru je pozdravljen goste naš župan g. Lajovic, ki je podčrtal nacionalno prizadevanje železničarjev, ko prinašajo pesem tudi na slovenskem. Fotoamaterji so zapeljali na pihala v bližnjo ribniko, v katerega je padla in takoj utonila, še preden je pribitela njena starejša sestrica, ki jo je nadzorovala. Otroka so potegnili mrtvega na navadno.

— Fotomasaterji se organizirajo tudi v Ptuju pod okriljem Opleševalnega in tujsko-prometnega društva. Pred kratkim se je vršil v restavraciji pri Berliču sestrank, kjer je bil izvoljen odbor s predsednikom veterinarjem g. Alešem Lešnikom na čelu. Fotoamaterji bodo razstavili tudi svoje posnetke na sreški kmetijski razstavi, ki se bo vršila v jeseni v Tlpuju.

— Neznenoten smrad se siri iz kanalov na ptujskih ulicah. Ker je dolgo ni bilo dejstva, da bi izpral kanale, bi bilo potrebno, da se isti očistijo na kakih drug način. Dobro bi tudi bilo, da se v kanale nasuje nekaj apna, da se razkužijo.

— Gasilsko službo opravlja do prihodnje nedelje 7. t. m. II. vod. II. red s četrtjem Močnikom Stefanom in četrtikom Konradom Vaupotičem. Reševalno službo pa opravlja Šofer Omulec Ivan, četrtik Černivec Franc in od moštva Ferdo Rakša ter Alojz Murko.

— Ponovna zmaga SK Drave. V nedeljo se je vršila nogometna tekma na igrišču SK Drave na Bregu med SK Drava Ptuj in SK Panonija iz Murske Sobote. Napovedana je bila prvenstvena tekma, ker pa niso bili sodniki, se je odigrala med kluboma le prijateljska tekma. Tudi to pot je SK Drava pokazala, da je njen moštvo že popularno izvežbano ter dobro trenerano za prvenstvene tekme, saj je bil rezultat 8:0 v korist Drave. Rezultat bi bil lahko še mnogo boljši, če bi moštvo Drave vzel igro še bolj resno. Vratar Panonije je bil slab.

— Orožniki iz Ptuja so arretirali na Brezgu dva večkrat predpazovanostno postopča. Oba sta se namreč pojavila v neki gostilni ter zahtevala pijačo. Ker je gostilničar vedel, da pijača nimata s čim plačati, jima je bil hotel dat. Oba sta se za nekaj časa odstranila, pa sta se kmalu vrnila ter prinesla nad 200 Din. Gostilničar je tem obvestil orožnike, ker je obstojal sum, da sta nekoga okradla. Ker sta oba

prav lepo napredovali. Spočetka so imeli malo trem, že po prvih aplavzih pa so izkazali kot homogena, zelo poslušna pevaka družina.

Naši trbovljški sosedje godbeniki se razvijajo v kader dobrih mošč, ki jih bomo še radi povabili na razne naše prireditve, kadar bomo potrebovali godbo na pihala. Naša dvorana je premajhna in premalo akustična za tako mogočen zbor 24 godbenikov.

Zelencičarski organizaciji, ki posveča svoje sile razen stanovskim vprašanjem tudi vzgojnim pokretom, čestitamo si, ki znamo ceniti važnost vsestranskega udejstvovanja v stanovskih organizacijah.

zelo sumljiva tipa, so ju orožniki odvedli v ptujske sodne zapore, da dokazeta, od kod jim je denar.

— Napad. Ko se je te dni zvečer vratil delavec Satler Jožef iz Vareje, so ga napadli neznani moški na cesti ter ga tako pretepli, da je dobil lažje telesne poskodbe.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Cetrtek, 4. aprila katoličani: Izidor, Dušica.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Prodana Venera.

Kino Ideal: Skrivenost Madame Blanch.</p

Georgij Šilin:

32

Počasna smrt

Roman.

In baš zato, ker je bil po svojem začaju tragik, je vsak dan prizakoval svojo smrt. Zatrjeval je: »Krvolčna sapa se že iztegne po meni. Om je pa »pripravljen« položiti glavo pod njen neizgibni udarec.

Izbral si je bil že prostor na pokopališču in nekoč ga je pokazal Protasov. Pokazal mu je gricek, rekoč:

— Tu me skrije pred življenjem. Tu, prav tu, razumeš?

K temu svojemu dragemu gricu je hodil skoraj vsak dan.

Dan je minil za dnevom, meseci so se pogrezali v večnost, leta so se vlekla, pusta in prazna, Kolosov je pa še vedno živel.

— Ne, fant, vse kaže, da ne pojdem jaz na tvoj pogreb, temveč ti na mojega, — mu je dejal večkrat Protasov. — Vrag vzemti twojo potrost, dovolj mi je tega.

Kolosov je imel še eno lastnost in ta je zastirala vse druge njegove lastnosti. Rad je pil. Toda niti v tem njegov tragični značaj ni našel nič radostnega in veselega — manjkal so mu tovarisi.

In Kolosov se je nehotje spominjal časov, ko so stale v naselbini gobavev namestu hiš zanemarjene barake in ko je popival s Tokmakovim do nezavesti.

— O, to so bili zlati časi, to so bili ljudje! — je zatrjeval. — Tokmakov, to je bil dečko, da malo takih. Rad se ga spominjam in lahko se ga spomjam. Škoda samo, da je umrl, zdaj bom kmalu tudi jaz umrl.

Napiš se je vedno nepričakovano in gobavevi so često zvedeli to samo zato, ker je Kolosov glasno prepeval svojo priljubljeno in edino romanco »Odprite okno, odprite!« Izprehajal se je po naselbini, kriji z rokami, potem se je včasih sredi dvora zavalil in brido zaplakal, tarnil je nekomu, kako neusmiljeno ga usoda tepe. Potem je pa vstal, opirajoč se na roke in začel zmerjati doktorja Turkejeva. Pyhačeva in celo svojega starega prijatelja Protasova. V pisanosti je skušal preprati vsakogar, da sploh ni gobav. Kakšen gobavec je neki on? Zdravnik ne znaajo pošteno analizirati bolezni. Lečiti bi ga bilo treba ne kot gobavca, temveč »čisto drugače«.

— Čemu pa živiš potem takem tu? Ce nimaš gobavosti, se poberi otdot, tu nimaš kaj početi, — je priponil nekdo.

Kolosov je slišal te besede in zakrčal je v piganosti, da bi ga tako ali tako prijeli in pripeljali nazaj. To bi se ponavljalo, dokler bi ne spoznali, da ima drugo bolezen.

Kadar je bil trezen, je Kolosov včasih boječe vpraševal doktorja Turkejeva, ali ni to morda sifilis. Turkejev je na to vprašanje vedno zamahnil z roko. Nekoč je dejal Kolosov Protasovu, ki ga je bil prišel obiskati:

— On vendar to ve... Vse ve.

— Kdo?

— Turkejev.

— Kaj ve?

— Beži no, ti me ne boš učil. Samo to ti pravim: vse ve!

— Kaj ve?

— Ve, kako je treba lečiti gobavost, toda boji se preizkusiti to. Kaj ko bi se poskus izjavil? Čutim, da je našel skoraj že vse, kar je iskal... Manjka mu samo še ena koreninica, ki raste dalle otdot, v Indiji ali na Kitajskem. In pomni moje besede: pride čas, ko bo ozdravil gobavce. O tem sem trdno prepričan.

Protasov se je delal brezbržnega.

— Čudak.

— Kdo? Turkejev?

— Ne, ti.

— Kje si pa to pobral?

— Vem to, prijatelj. Na obrazu se mu to pozna. Mnogo razmišlja.

Nekoč je prinesel Kolosov Pyhače-

vu pismo, češ, naj ga odda v mestu na pošto. Pismo je bilo naslovljeno v Moskvo, v Kremlju, na ime »državljana in predsednika sveta ljudskih komisarjev Vladimirja Ilijca Lenina.«

Pyhačev je to čudno kuvertu večkrat obrnil, pogledal je pismo proti svetlobi in ni vedel, kaj naj si misli.

— Kaj pa pišeš tu?

— Pišem.

— O čem pišeš? Mar se pritožuješ?

— Ne, ne pritožujem se!

— O čem torej pišeš? Kaj si znan z njim?

— Ne.

— Hm... Zakaj mu torej pišeš?

— Kar tako, zahotel se mi je pisati, pa sem napisal pismo. Mar ne morem pisati Lenini?

— Ne trdim, da bi ne mogel, vendar se mi pa zdi to čudno.

— Na tem ni nič čudnega.

— Kaj mu pa pišeš?

— No, pišem mu.

— To vidim, da mu pišeš. Kaj pa vedno ponavljaviš kakor papiga: pišem, pišem, pišem. Vprašam te, kaj pišeš? še?

— O neki zadavi.

— V kakšni zadavi bi se pa mogel ti obračati na Lenina? Kaj misliš, da bo Lenin bral tvoje čačke?

— Kako bi jih ne bral? Če mu človek piše, mora prebrati pismo.

— Ti si pa res čudak. No, pa najbo. Pismo oddam na pošto, toda rad bi vedel, kaj more pisati gobavec Lenini.

Kolosov je vzel Pyhačevu pismo iz roke, raztrgal je kuvertu ter pomoil Pyhačevu lepo zloženo in gosto popisanim polo papirja.

V tem pismu, ki je vzbudilo tako veliko začudenje Pyhačeva, je pisal Kolosov o »bridkem življenju gobavcev.« Opisoval je njihove bolečine in vero v ozdravljenje, ki ga mora nakloniti nebo »ljudem, pahnjenim v črno brezdrobno nebrija.« Sledilo je pripovedovanje o tem, kako je zbolel on, Kolosov, kako je prisel v naselbino gobavcev, kako živi v nji že dolga leta in kako že vsa leta upa v ozdravljenje, čeprav se »trenutek katastrofe vedno bolj približuje.« In ker je v Rusiji končno zmagala revolucija, se obračajo gobavci k njemu, k Lenini, s prošnjo, naj posreduje v njihov prid, naj jim priskoči na pomoč, kajti izmed vseh ponizanih in nesrečnih so oni, gobavci, najbolj ponizani in nesrečni. Ne zatirata jih buržoazija in kapital, temveč muči jih najstrašnejša bolezen. Tu je Kolosov hitro pripomnil, da žive gobavci v svoji koloniji dobro, oblasti in zdravniški skrb za nje »kakor se spodobi«, gobavci ne trpe ponizjanje. Je pa eno pomanjkanje, med vsemi človeškimi nadlogami najtežje, pomanjkanje zdravja. Tovariš Lenin mora pomagati. »Lastnorčno« tega seveda ne more storiti, to gobavci dobro vedo, pač pa je v njegovih močnih prisliti znanost, »da se zrane«, da najde sredstva, ki bi za vse več čase »pokopala gobavost v grob preteklosti«, kakor je bil pokopan carizem.

Po pišečevem mnenju razmišljajo vsi zdravniki o vsem mogočem in za vse se brigajo, samo ne za »najstrašnejšo bolezen« — za gobavost. Mar je v Rusiji malo zdravnikov in profesorjev, ki bi lahko »našli meč, s katerim bi za celih sto odstotkov odsekali glave stoglavemu znamku?« Gobavci se žudijo, zakaj ta meč še ni bil najden. Gobavci ne razumijo, zakaj so učenjaki napram njim tako hladnokrvni, zakaj tako zavlačujejo borbo proti gobavosti, zakaj tako dolgo nočejo storiti tako velikega dela.

Sklicati je treba vse profesorje, vse učenjake in naročiti jim, naj najdejo sredstvo proti temu »biču človeštva«. Gobavci verujejo, da bo tako sredstvo najdeno in šele takrat »vzide prvi nad svetom sonce sreče in radosti«.

Tako je pisal Kolosov Lenini. Pyhačev ga je dolgo gledal, dolgo je obrabil pismo v roki, potem se mu je pa zmrailo čelo.

Nekoč je prinesel Kolosov Pyhače-

vu pismo, češ, naj ga odda v mestu na pošto. Pismo je bilo naslovljeno v Moskvo, v Kremlju, na ime »državljana in predsednika sveta ljudskih komisarjev Vladimirja Ilijca Lenina.«

Pyhačev je to čudno kuvertu večkrat obrnil, pogledal je pismo proti svetlobi in ni vedel, kaj naj si misli.

— Kaj pa pišeš tu?

— Pišem.

— O čem pišeš? Mar se pritožuješ?

— Ne, ne pritožujem se!

— O čem torej pišeš? Kaj si znan z njim?

— Ne.

— Hm... Zakaj mu torej pišeš?

— Kar tako, zahotel se mi je pisati, pa sem napisal pismo. Mar ne morem pisati Lenini?

— Ne trdim, da bi ne mogel, vendar se mi pa zdi to čudno.

— Na tem ni nič čudnega.

— Kaj mu pa pišeš?

— No, pišem mu.

— To vidim, da mu pišeš. Kaj pa vedno ponavljaviš kakor papiga: pišem, pišem, pišem. Vprašam te, kaj pišeš? še?

— O neki zadavi.

— V kakšni zadavi bi se pa mogel ti obračati na Lenina? Kaj misliš, da bo Lenin bral tvoje čačke?

— Kako bi jih ne bral? Če mu človek piše, mora prebrati pismo.

— Ti si pa res čudak. No, pa najbo. Pismo oddam na pošto, toda rad bi vedel, kaj more pisati gobavec Lenini.

Kolosov je vzel Pyhačevu pismo iz roke, raztrgal je kuvertu ter pomoil Pyhačevu lepo zloženo in gosto popisanim polo papirja.

V tem pismu, ki je vzbudilo tako veliko začudenje Pyhačeva, je pisal Kolosov o »bridkem življenju gobavcev.« Opisoval je njihove bolečine in vero v ozdravljenje, ki ga mora nakloniti nebo »ljudem, pahnjenim v črno brezdrobno nebrija.« Sledilo je pripovedovanje o tem, kako je zbolel on, Kolosov, kako je prisel v naselbino gobavcev, kako živi v nji že dolga leta in kako že vsa leta upa v ozdravljenje, čeprav se »trenutek katastrofe vedno bolj približuje.« In ker je v Rusiji končno zmagala revolucija, se obračajo gobavci k njemu, k Lenini, s prošnjo, naj posreduje v njihov prid, naj jim priskoči na pomoč, kajti izmed vseh ponizanih in nesrečnih so oni, gobavci, najbolj ponizani in nesrečni. Ne zatirata jih buržoazija in kapital, temveč muči jih najstrašnejša bolezen. Tu je Kolosov hitro pripomnil, da žive gobavci v svoji koloniji dobro, oblasti in zdravniški skrb za nje »kakor se spodobi«, gobavci ne trpe ponizjanje. Je pa eno pomanjkanje, med vsemi človeškimi nadlogami najtežje, pomanjkanje zdravja. Tovariš Lenin mora pomagati. »Lastnorčno« tega seveda ne more storiti, to gobavci dobro vedo, pač pa je v njegovih močnih prisliti znanost, »da se zrane«, da najde sredstva, ki bi za vse več čase »pokopala gobavost v grob preteklosti«, kakor je bil pokopan carizem.

Po pišečevem mnenju razmišljajo vsi zdravniki o vsem mogočem in za vse se brigajo, samo ne za »najstrašnejšo bolezen« — za gobavost. Mar je v Rusiji malo zdravnikov in profesorjev, ki bi lahko »našli meč, s katerim bi za celih sto odstotkov odsekali glave stoglavemu znamku?« Gobavci se žudijo, zakaj ta meč še ni bil najden. Gobavci ne razumijo, zakaj so učenjaki napram njim tako hladnokrvni, zakaj tako zavlačujejo borbo proti gobavosti, zakaj tako dolgo nočejo storiti tako velikega dela.

Sklicati je treba vse profesorje, vse učenjake in naročiti jim, naj najdejo sredstvo proti temu »biču človeštva«. Gobavci verujejo, da bo tako sredstvo najdeno in šele takrat »vzide prvi nad svetom sonce sreče in radosti«.

Tako je pisal Kolosov Lenini. Pyhačev ga je dolgo gledal, dolgo je obrabil pismo v roki, potem se mu je pa zmrailo čelo.

Nekoč je prinesel Kolosov Pyhače-

vu pismo, češ, naj ga odda v mestu na pošto. Pismo je bilo naslovljeno v Moskvo, v Kremlju, na ime »državljana in predsednika sveta ljudskih komisarjev Vladimirja Ilijca Lenina.«

Pyhačev je to čudno kuvertu večkrat obrnil, pogledal je pismo proti svetlobi in ni vedel, kaj naj si misli.

— Kaj pa pišeš tu?

— Pišem.

— O čem pišeš? Mar se pritožuješ?

— Ne, ne pritožujem se!

— O čem torej pišeš? Kaj si znan z njim?

— Ne.

— Hm... Zakaj mu torej pišeš?

— Kar tako, zahotel se mi je pisati, pa sem napisal pismo. Mar ne morem pisati Lenini?

— Ne trdim, da bi ne mogel, vendar se mi pa zdi to čudno.

— Na tem ni nič čudnega.

— Kaj mu pa pišeš?

— No, pišem mu.

— To vidim, da mu pišeš. Kaj pa vedno ponavljaviš kakor papiga: pišem, pišem, pišem. Vprašam te, kaj pišeš? še?

— O neki zadavi.

— V kakšni zadavi bi se pa mogel ti obračati na Lenina? Kaj misliš, da bo Lenin bral tvoje čačke?

— Kako bi jih ne bral? Če mu človek piše, mora prebrati pismo.

— Ti si pa res čudak. No, pa najbo. Pismo oddam na pošto, toda rad bi vedel, kaj more pisati gob